

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Corpore vitiatis ordinandis, vel non. Titvlvs XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

N^ollus a [1 & infra.] Si quis de servis suis quemquam donaverit libertate, & ipsum in Presbyterum fecerit ordinari, ille autem postea in superbiam elatus, Domino suo canonicas horas psallere noluerit, accusatus apud Episcopum, qui ordinaverit eum, degradetur.

[1 Clericus ad gradum Presbyterii promovetur, nisi ordine canonico, ut scriptum in canonicis habetur. Si enim propter Dei dilectionem.]

CAP. V.

Spirii, vel servi, ordinari non debent.

Alexander III. Archiepisc. Turon.

Confuluit: & infra. Conf. n. t. respon. quod neque spirituos, neque servos ordinare debes: & si memor es, in consecratione tibi dictum fuit, vide ne quemlibet servilis conditionis ad ordines promovete praxamas.

CAP. VI.

Manuissus ab ecclesia ut fiat clericus, & ipsi ecclesia perpetuo servat in devotio, ad aliam ecclesiam se transferre non potest: secus si ipse fuerit manuissus. Vel sic: secus si fuerit manuissus ut servat. Io. Andr.

Innocentius III. Variensi Episcopo b.

EO libentius e: & infra. Adjecti aliam quaestio- nem, an illorum filii, qui ecclesie servili conditione tenentur, traditi a parentibus militiae clericali cum licentia Dominorum, ut in eadem ecclesia debeant deservire, assequentes propterea libertatem, post tempus ea relicta possint ad aliam se transferre? In quo credimus distinguendum, utrum eo tenore fuerint manuissi & obligati d ordini clericali, quod manuissent ecclesie, an vixerint, deberent impendere famulatum in obsequiis divinatorum: & tunc transferendi se ad aliam, est eis licentia deneganda: vel manuissi exierint absolute, sicque libertatem habeant ad aliam transeundi.

CAP. VII.

Ius, quod est de servo facto Diacono, etiam de Subdiacono debet intelligi.

Idem.

M^ostram non modicum, cum e certum sit in constitutionibus antiquorum, quando f servi in gradus ecclesiasticos ordinari, debeant in servitute vel non debeant revocari: & infra. De Subdiaconali ordine, quia de eo non fit mentio in Patrum statutis expressis, videtur nobis, quod & is cum Diaconali gradu privilegio gaudet eodem. Nam licet sacer ordo non reputaretur in ecclesia primitiva, tamen a constitutione Gregorii atque Urbani secundum moderna tempora factus gradus esse minimè dubitatur.

CAP. VIII.

Natus ex patre servo & libera matre, liber est, & licite promovetur.

Gregorius IX. Archiepiscopo Neapolitano.

Dilectus filius G. Diaconus proposuit: quod I. miles ea occasione quod patrem ipsius hominem servum esse proponit (licet mater sua, cuius debet imitari g conditionem, & libera esse noscatur) ne promovatur in Presbyterum impedire praxumit. Quocirca mandamus, quatenus si tibi confiterit de praximissis, eundem militem ab huiusmodi impedimento h cessare compescas.

a Ex cap. 3. eod. tit. in 2. compil. b alia, Variensis, alia, Vicensis. c Cap. 1. eod. titul. in 2. compilatio. d In omnibus manuscriptis obligati: in non solum obligati, sed i. & g. velut superabundantia erat narrata. e cautum. f alia, quomodo. g vide l. item Pomponius. h idem scribit. De res videtur. h vox, cessari, deest.

DE OBLIGATIS AD RATIONIA ordinandis, vel non.

TITVLVS XIX.

CAP. VNICVM.

Obligatus ratiocinia, deposito onere & reddita ratione, ordinari potest: prius vero non.

Ex concilio Carthag. a

M^o Agnus Episcopus August. dixit: Quid dilectionem vestra videretur, procuratores, actores, executores seu curatores pupillorum si debeant ordinari. Gratus Episcopus dixit: Si post deposita onera & reddita ratiocinia actus vitæ ipsorum fuerint comprobati in omnibus, debent cum laude Dei (si postulati fuerint) honore munerari: si enim ante libertatem negotiorum vel officiorum fuerint ordinati, ecclesia infamatur. Vniversi dixerunt: Recte statuit sanctitas vestra, ideoque ista est nostra sententia.

DE CORPORE VITIATIS ordinandis, vel non.

TITVLVS XX.

CAP. I.

Presbyter, qui in duello digiti partem amisit, ex dispensatione sua Episcopi potest in suo ordine ministrare.

Alexander III. b

D^e Presbytero Campanie, qui duellum sponte obrulit, & oblatum suscepit, & in eo partem digiti amisit: respondemus, quod cum ipse non perdidit tantum de digito, quin sine scandalo possit solemniter celebrare, satis potes post peccatum penitentiam cum eo misericorditer agere, & permittere ipsum in suo ordine ministrare, licet ejus excessus gravis admodum extitisset.

CAP. II.

Habens in oculo maculam, qua non inducit magnam deformitatem, etiam ad Episcopatum potest promoveri.

Cum de tua electione quaestio mota fuisset: [1 & 7.] Tibi, quod in oculo maculam habeas, & filius canonici fueris, est obiectum: Vnde Cantuarien. Archiepiscopo dedimus in mandatis, ut pro eo quod canonici filius diceris, in promotione tua ex multa dispensatione procedat. De macula vero e Archiepiscopo predicto mandavimus, ut cum consilio suffraganeorum suorum quod exinde visum fuerit exequatur, in quo tibi ex maxima dispensatione curavimus providere.

[1 Qui sunt in quibusdam ecclesiis Anglicanis electi in praesentia nostra & nostrum fratrum.]

CAP. III.

Sectus in cunabulis, licite promovetur.

Clemens III. Varien. Episcopo.

EX parte Bartholomaei monachi petitorium d fuit nostro Apostolatus praesentatum, quod cum ipse in cunabulis sectus fuerit, postmodum sub regula & Abbate devotè Deo militans, in Diaconatus ordinem est promotus: [1 & infra.] Sanè cum secundum statu-

a Concilium Carthaginense, primum, cap. 8. ut refert Burchardus lib. 2. dec. cap. 36. Ivo p. 6. c. 137. Gratianus dist. 54. cap. 3. ubi salò tribuit concil. Maguntinensi. b Salernitano Archiepiscopo ex ea collectione, qua est post Lateranens. part. 26. c. 4. s. & 6. vide concilium Tridentinum, Sessio 25. de reformatione, cap. 19. Adde beatum Thomam, & ubi Cajetanus 2. 2. quaestio. 95. ad articulum 3. & plenissime per Bernardum Vasquianum controversiarum illustratum cap. 12. & 49. c. alia, verè in oculo. d Cap. 1. eod. titul. in 2. compilatione.

ta Niceni concilii ad clericatus ordinem prohibeantur accedere, & sic etiam in clero fuerint, debeant cessare, qui se ipsos sani absciderint, vel adfectaverint ut ab aliis a abscindantur: non credimus ei impedimentum adferre, quò minus possit provehi, qui in cunabulis factus fuit, quia non videtur hoc eo tempore adfectasse, quo iudicium animi non habebat: præsertim cum in canonibus Apostolorum b sit manifestè sancitum, quòd eunuchus, si per insidias hominum factus, vel ita natus sit, aut etiam in persecutione sint ei amputata virilia, & dignus est, possit in Episcopum promoveri.

[1 Unde suppliciter petit facultatem sibi à sed. Apost. indulgeri, ut sit ei licitum in Presbyterum ordinari.]

CAP. IV.

Sacerdos, qui sine causa virilia sibi fecit abscindi, credens inde mereri, de dispensatione Episcopi suum officium, præter altaris ministerium, potest exercere.

Idem Ravenna. Archiepiscopo.

Significavit e nobis R. Archiepiscopus sancti Stephani, quòd B. Presbyter (credens se obsequium præstare Deo) fecit sibi virilia amputari: & infra. Quocirca mandamus, quatenus si jam dictum Presbyterum aliàs Deo d dignum inveneris, ei sacerdotale officium absq; altaris ministerio auctoritate nostra fretus & tua, prout videris expedire concedas.

CAP. V.

Sacerdos, qui ex justa causa fecit sibi virilia abscindi, potest ut prius sacerdotale officium exercere.

Innocentius III. e

Ex parte M. Presbyteri fuit f. propositum, quòd cum sibi sentiret lepræ periculum imminere, de consilio medici virilia fecit sibi abscindi, ut posset à tam gravi infirmitatis vitio liberari: [1 & infra.] Quoniam igitur canones sanctorum Patrum hunc à sacri altaris administratione non prohibent, mandamus, quatenus si est ita, & memoratus M. est aliàs idoneus, ut sui ministerii officium exequatur, liberam ei tribuas facultatem.

[1 Et ut provideremus ei super executione sui officii, à nobis humiliter postulavit.]

CAP. VI.

Mutilatus manu, si promotus fuerit in Abbatem, ab abbatis deponitur.

Idem Milten. g Episcopo.

Exposuisti b nobis, quòd prædecessor tuus H. in Abbatem promovit, nesciens quòd ipse esset manu altera mutilatus: [1 & infra.] Nos igitur fr. t. respond. quòd cum pro tam enormi defectu ad sacros non possit ordines promoveri, & in promotione sua id tacuerit fraudulenter, ab Abbatis officio est non immeritò amovendus.

[1 Quia verò ipse Abbas noscitur sinistra carere, quid super hoc agendum sit, nostra voluntate responsione edoceri.]

CAP. VII.

Carens ungula pollicis, dummodo sit fortis in pollice, licet ad sacerdotium promoveatur.

Honorius III. Episcopo Engolismen.

Thomas monachus proposuit, quòd cum in annis puerilibus esset constitutus, quadam barra ferrea super dextræ suæ pollicem fortuito cadens, unguam avulsit ab eo. Quocirca mandamus, quatenus si ad fran-

a Vide l. sed & quæstum. §. 1. cum not. ff. de liber. & postum. & l. spadonem. ff. de verborum signific. b dist. 60. cap. Eunuchus. c Idem sancit Innocent. I. epist. ad Felicem Nucernanum Episcopum, ca. 1. Refert Burchardus l. 2. concord. concil. Nicen. c. 1. sed hic additur dispensatio. d Vox Deo, in antiquis desit. e Parisiensi Episc. aliàs, Parisiensi Episc. f Cap. 1. cod. tit. in 3. compilatione. g aliàs, Milten. aliàs, Meliten. h Ca. 2. eodem titul. in 3. compilatione.

gendum Eucharistiam sit in pollice ipso potens, & aliud canonicum non obstat, propter deformitatem huiusmodi non dimittas, quin cum ad ordinem promoveas sacerdotis.

DE DIGAMIS NON ordinandis.

TITVLVS XXI.

CAP. I.

Ex concilio Aurelianensi a. T bigami b, poenitentes, vel repudiarum maritali ad sacerdotium non ascendant.)

CAP. II.

Cum bigamo, qui ordinatus est ad sacro, non dispensatur: & ordinator privabitur potestate ordinandi, nisi cum eo fuerit dispensatum.

Lucius III. e Spalen. Archiep.

Super eo d quod tua fraternitas de digamis requisivit: Respondemus quòd ordinatores eorum potestate & officio ordinandi, & ordinati si ad sacros ordines fuerint promoti, eis idè sunt privandi: quia in digamis contra Apostolum dispensare non licet, ut debeant ad sacros ordines promoveri, vel in eis si promoti fuerint remanere. In ordinatore autem potest dispensatio adhiberi, ut ordinandi potestate & officio non privetur.

CAP. III.

Digamus uxore vivente, vel mortua, non ordinatur.

Cælestinus III.

De bigamis e Presbyteris, & viduarum maritis, idem sancimus omninò, ut nec viventibus uxoribus, nec defunctis, ad divinum debeant celebrationem admitti: maxime cum à doctrina sit Apostoli, & institutionibus ecclesiæ alienum.

CAP. IV.

Qui mortua uxore promotus ad sacro, cum secunda de facto contraxit & cognovit, digamia poenam incurrit, licet non sit digamus.

Innocentius III. Ratissa. Episcopo f.

Super a g nobis: & infra. Tertius & ultimus articulus videbatur habere non modicum questionis: quoniam cum in matrimonii contrahendis non iuris effectus, sed animi destinatio attendatur, unde illum comitatur infamia, qui duas simul uxores habet: quod partim ad factum convenit retorqueri: sicut in canone legitur de Presbytero, qui non legalibus nuptiis detinetur: eadem censura tales videntur inter digamos reputandi. Licet obviet ex adverso, quòd opinioni sit veritas præferenda, & quòd iuxta præmissa, qui nullam uxorem habuit, foret digamus reputandus: quod contingeret, si quis de facto contraheret cum diversis, quibus de iure non posset matrimonialiter copulari. Nos autem in hac questione l. respon. quòd cum huiusmodi clericis, qui quantum in ipsis fuit, secundas mulieres sibi matrimonialiter conjunxerunt, tanquam cum bi-

a Concil. Aurel. 3. cap. 6. Idem concil. Arclat. 3. cap. 3. quibus loci eadem est sententia, sed diversis verbis conscripta. Refert Burchardus lib. 2. cap. 33. Ivo part. 6. cap. 134. vide Gratian. dist. 11. canon. 2. & concil. Trident. Sessio 23. in decret. de reformatione. cap. 17. b Ex cap. 2. eodem titul. in 2. compilatione. Aliàs, legitur digami. c Aliàs, Spalens. aliàs, Valent. aliàs, Spalens. aliàs, Spoletens. aliàs, Spolcian. aliàs, Fiffalens. d Cap. 2. cod. titul. in 2. compilatione. e ad Timotheum, cap. 3. e Cap. 2. cod. tit. in 2. compilatione. f Aliàs, Rotomagens. aliàs, Vitalmens. Episcopo. g Cap. 1. cod. tit. in 3. compilatione, vide Divinum Solum in quarto Sententiarum, distinctione 27. quæstione 3. articulo 3.

